in touch

NR 16 december 2015

Het relatiemagazine van de Academie Verloskunde Amsterdam Groningen

En verder

Lianne Holten over haar onderzoek naar de zorgvraag buiten de richtlijnen

Wo-master voor verloskundigen

Cliëntperspectief

Wat vindt de cliënt eigenlijk van de doorlopende stage?

VOOV

Dé nieuwe manier van opleiden in de praktijk

ACADEMIE VERLOSKUNDE
AMSTERDAM GRONINGEN

DE ACADEMIE VERLOSKUNDE AMSTERDAM GRONINGEN IS EEN SAMENWERKINGS-INSTITUUT TUSSEN HOGESCHOOL INHOLLAND EN VU MEDISCH CENTRUM (VUMC).

AVAG *nieuws*

3 Voorwoord

4 Onderwijs
VOOV: een nieuwe manier van opleiden in de praktijk.

7 Praktijk
Wat vindt de cliënt eigenlijk van de doorlopende stage?

8 AVAG nieuws
Het afscheidssymposium van Eileen Hutton, studievereniging Ilythia, het honoursprogramma en de column van docent Jasperina Brinkmann.

10 Onderwijs
De nieuwe locatie in Amsterdam en de uitbreiding van de locatie in Groningen.

11 Onderwijs
Wo-master voor verloskundigen en het stimuleringsfonds.

12 Onderzoek
Lianne Holten vertelt over haar onderzoek naar de zorgvraag buiten de richtlijnen: de WONDER-studie.

13 Column
Tweedejaarsstudent Heidi Vogelzang.

14 Even voorstellen
De nieuwe medewerkers van AVAG op een rij.

15 Rubriek
Twee docenten over hun kijk op het opleiden in de praktijk.

7e jaargang – 16de nummer – december 2015

InTouch is een gratis magazine voor alle afgestudeerden en relaties van de Academie Verloskunde Amsterdam Groningen. *InTouch* wil eraan bijdragen dat het contact tussen de academie en iedereen die daar onderwijs heeft gevolgd of een relatie is, in stand blijft en zo mogelijk intensiever wordt. Wij stellen reacties en suggesties bijzonder op prijs. Hebt u opmerkingen of ideeën? Laat het ons weten!

REDACTIEADRES
Vlaardingenlaan 1, 1059 GL Amsterdam
Telefoon (020) 495 34 56
intouch@verloskunde-academie.nl

REDACTIE
NIC VAN SON, STEFANIE HENDRIKS, JOYCE KORS, MART BAKKER, TAMANA ZAMANI, TRUDY KLOMP

EINDREDACTIE
STEFANIE HENDRIKS

ONTWERP EN OPMAAK
YOUNG CROWDS: SUSY CASCADO, IMELDA VAN DER HELM, MARISKA SCHOTMAN

FOTOGRAFIE
RUUD POS, ANKE LEUNISSEN, JOOST HOVING, SANDER VAN DER TORREN

CORRECTOR
MANS KUIPERS

Leren binnen de VOOV

Geachte lezer,

Enige tijd geleden las ik twee belangwekkende artikelen over de inrichting en de effecten van longitudinale stages. In beide bijdragen, een uit de Verenigde Staten en een uit Australië, ging het om stages van coassistenten in een ziekenhuis. Twee modellen werden vergeleken. Het eerste betrof de traditionele blokstage, waarin een coassistent steeds een aantal weken stage liep op een bepaalde afdeling. De coassistent kwam de diverse disciplines dus na elkaar tegen en zag op elke afdeling verschillende patiënten. In het andere, nieuwere, model liep de coassistent met een paar patiënten mee en kwam zo op verschillende afdelingen terecht waar hij of zij diverse handelingen verrichtte, net zo het uitkwam: een stukje diagnostiek, een interventie, advisering.

Van beide modellen was de effectiviteit onderzocht. Mijn intuïtie zei me dat dit nieuwere model beter zou zijn voor het ontwikkelen van de 'zachte' competenties – patiëntgerichtheid, communicatievaardigheden, de relatie tussen gezondheid en maatschappij. En dat klopte. Ik verwachtte ook dat de traditionele stage beter zou zijn voor het ontwikkelen van de 'harde' competenties – kennis opdoen, diagnostische vaardigheden en vaardigheden in het doen van ingrepen. Maar wat bleek? De studenten die volgens het nieuwe model stage liepen, scoorden op deze competenties minstens zo hoog als degenen die blokstages liepen.

Dat nieuwe model staat bekend als *Longitudinal Integrated Clerkships*. Het wordt in de geneeskunde steeds meer ingezet. Maar het past ook uitstekend bij de opleiding tot verloskundige. Tenslotte is verloskundige zorg steeds meer continue zorg waarbij grenzen tussen eerste en tweede lijn vervagen en waarbij de verloskundige haar cliënt begeleidt door diverse omgevingen heen. AVAG kiest er daarom met ingang van dit studiejaar voor om studenten ook binnen zo'n model op te leiden. Ons longitudinale model noemen we Verloskundig Opleidings- en Onderzoeksverband of VOOV.

De sterke kant van deze manier van stage lopen is dat de cliënt centraal staat en niet de omgeving waarin de stagiaire leert. De stagiaire volgt dus haar cliënt door de diverse omgevingen heen. Wordt de zwangere vrouw van eerste naar tweede lijn verwezen, dan gaat de stagiaire mee. Binnen die tweede lijn volgt de stagiaire de vrouw naar de verschillende zorgverleners en afdelingen, net zo het uitkomt. En in al die omgevingen, in eerste en tweede lijn, leert de stagiaire verrichtingen uitvoeren of klinische redeneringen te formuleren, precies wat op dat moment gevraagd wordt.

Het is een dynamische leeromgeving die in het begin van de stage voor de student weliswaar verwarrend kan zijn – zij komt steeds even op een bepaalde afdeling – maar zij krijgt sneller een totaalbeeld en kan zich beter inleven in wat de cliënt ervaart. Overigens hebben wij als AVAG hierin ook nog veel te leren: want de vormgeving van zo'n VOOV is geen vast gegeven, het is maatwerk. We bespreken het dan ook met alle partijen: verloskundigenpraktijken, diverse afdelingen in het ziekenhuis en eventuele andere disciplines. Op dit moment lopen er drie pilots waarin we verschillende vormen uitproberen. En ik kan u zeggen: wij zijn apetrots op deze nieuwe ontwikkeling in ons onderwijs. Bent u nieuwsgierig hoe het werkt? Lees dan gauw het hoofdartikel van deze *InTouch*.

Gea Vermeulen

Directeur AVAG

DRUKWERK (OPLAGE 3.000)
SIXTYSEVEN

ADRESSENBESTAND
Conform de Wet Bescherming Persoonsgegevens gaat AVAG zorgvuldig met uw adresgegevens om. Indien u wijzigingen door wilt geven, kunt u dit mailen naar alumni@verloskunde-academie.nl of verzenden naar hiernaast genoemd adres.

AVAG ontwikkelt stages nieuwe stijl

Verloskundig Opleidings- en Onderzoeksverbanden leiden studenten op voor nieuwe geboortezorg

In 2014 nam AVAG haar nieuwe curriculum in gebruik. Dit jaar wordt de stage op een nieuwe manier ingericht, meer aansluitend bij het nieuwe werkveld waarin verloskundigen continue zorg bieden en werkzaam zijn in diverse omgevingen. Onlangs is AVAG gestart met enkele pilots waarin deze nieuwe manier van stage vorm krijgt.

TEKST **NIC VAN SON** FOTO'S **ANKE LEUNISSEN**

Na de introductie van het nieuwe AVAG-curriculum in 2014 is dit jaar de vernieuwing van het buitenschoolse leren, de stage, aan de orde. Kiki Koster, stagecoördinator in Groningen, legt uit wat de vernieuwing in grote lijnen behelst.
"De huidige praktijk is dat we stagiaires plaatsen in praktijk x of ziekenhuis y", legt Koster uit. "Dat heeft een paar nadelen. Stage lopen in óf eerste óf tweede lijn benadrukt de gescheiden manier van werken: bij de overdracht van een cliënt naar het ziekenhuis houdt het voor de student meestal op. En de student kan hierdoor ook niet inhoudelijk kennismaken met het werk van een andere discipline." Zelfs binnen de muren van het ziekenhuis zijn er nog duidelijke grenzen: een student loopt stage op de poli, de verloskamer of op de kraamafdeling. "Daar willen we vanaf: de student moet voor haar toekomstige beroep het hele werkveld goed leren kennen en continuïteit van zorg is belangrijk. We willen dus buitenschools opleiden zonder die strakke grenzen. De student moet van de ene omgeving naar de andere kunnen gaan en zelf meer bepalen wat ze waar wil leren."

Krachtige leeromgeving

AVAG noemt het nieuwe model voor leren in de praktijk het Verloskundig Opleidings- en Onderzoeksverband, of kortweg VOOV (zie kader). In de ideale situatie loopt de student binnen alle geledingen van een Verloskundig Samenwerkingsverband (VSV) stage, zodat ze zowel in de eerstelijns- als de tweedelijnszorg wordt opgeleid en tevens de organisatie van het VSV leert kennen.

Onlangs is AVAG als pilot zo'n VOOV gestart met het VSV "Verloskunde op 1 lijn", bestaande uit het WKZ Geboortecentrum van het UMC Utrecht en vier verloskundige praktijken: het aan het WKZ verbonden UVC en praktijken in Zeist, Houten en Maarssenbroek. Daarmee kent de pilot een krachtige leeromgeving waarin eerste-, tweede- en derdelijnszorg geboden wordt in een academische omgeving. Agnes Jonker is de coördinator die binnen de pilot de elf studenten begeleidt die aan deze nieuwe stagevorm deelnemen. "Wij bieden al langer stages aan AVAG-studenten", vertelt Jonker. "Vorig jaar kwam het verzoek vanuit AVAG om in een pilotproject een VOOV op te zetten. Binnen ons VSV had iedereen meteen het gevoel: doen, dat past echt bij ons, daar hebben wij wat in te bieden."

Het idee achter het VOOV

Het Verloskundig Opleidings- en Onderzoeksverband (VOOV) staat internationaal ook wel bekend als *Longitudinal Integrated Clerkship* (LIC). Het basisidee is dat studenten niet in een traditioneel blokschema stage lopen – eerst een aantal weken in de eerste lijn, dan een aantal weken in de tweede lijn – maar dat ze binnen een grotere organisatie zoals een VSV vanaf het begin met alle diverse geledingen kennis maken. Dat biedt de mogelijkheid voor een student om bij een verwijzing de cliënt mee te volgen vanuit eerste naar tweede lijn. En binnen het ziekenhuis kan zij de cliënt volgen door verschillende fasen heen, bijvoorbeeld vanaf de genetica tot aan de postnatale zorg en eventueel de pediatrie. Niet iedere VSV is al klaar voor deze nieuwe stagevorm, vandaar dat er ook hybride vormen ontstaan. Maar welke vorm er ook ontwikkeld wordt, alles is erop gericht om de student meer dan voorheen te laten ervaren dat je als verloskundige continu zorg geeft in diverse omgevingen en in samenspraak met verschillende disciplines.

Hectisch

De nieuwe stagevorm is eind augustus van start gegaan en wordt stap voor stap ontwikkeld. “De student begint op een vaste plaats”, legt Jonker uit. “Zo krijgt ze eerst enige binding met een bepaalde praktijk of afdeling. Die periode duurt vijf weken, maar anders dan in de traditionele stages kom je als student toch wel meer in die andere omgevingen terecht. Daarnaast heeft het VSV veel te bieden aan activiteiten waarin de student meedraait: ze krijgt een actieve rol in patiëntbesprekingen en gaat met de cliënt mee op het moment dat er een overdracht van eerste naar tweede lijn plaatsvindt. Dat gebeurt overigens minder vaak dan gedacht of, in het kader van de opleiding, gehoopt. En in een echt hectische overdrachtssituatie komt zij misschien even buitenspel te staan: op dat moment gaat de aandacht volledig uit naar moeder en kind.”

Meerwaarde

Onlangs is de eerste fase van de Utrechtse pilot geëvalueerd met de verloskundigen uit het VSV en met de studenten. “De verloskundigen zijn unaniem enthousiast”, zegt Jonker. “Dit is echt iets waarmee ze een andere meerwaarde van het VSV kunnen laten zien. Toch zie je dat we nog volop in ontwikkeling zijn, niet alles loopt meteen op rolletjes. Met vier studenten tegelijk beginnen, blijkt voor het UVC te veel te zijn. En in het begin was er verwarring over wie welke student zou gaan begeleiden. De studenten hadden soms hogere verwachtingen van het kunnen volgen van een cliënt, dat blijkt toch gewoon niet zo veel te gebeuren. En als het gebeurt tijdens de partus, is er soms door de hectiek weinig ruimte om de student mee te nemen in het proces. Eén student liet weten dat zij tijdens een minder hectische overdracht wel alle ruimte kreeg en betrokken werd met vragen als ‘Wat zou jouw diagnose zijn?’ of ‘Wat voor soort onderzoeken zou je nu uitvoeren?’ Het stagerooster wordt als zwaar ervaren, met veel drukke diensten. Wij proberen daar oplossingen voor te verzinnen, bijvoorbeeld door ze een of meerdere keren op de rustiger besprekingsdagen in te roosteren: deze besprekingen hebben een hoog onderwijsgehalte, maar tijdens de diensten of polidagen kom je daar in de praktijk niet aan toe. Zo blijven we bijstellen.”

Ook pilots in Groningen en Zwolle

AVAG is buiten Utrecht op nog twee plaatsen aan het experimenteren met de nieuwe stage. Kiki Koster is bij beide pilots betrokken. “In Groningen geven we de stage vorm binnen de muren van het UMCG. De student doorloopt alle afdelingen. Zo kan ze een cliënt die ze eerst op de poli is tegengekomen, later op de verloskamers aantreffen en weer een paar dagen later op de kraamafdeling. De roosters worden op deze continuïteit van zorg zo veel mogelijk aangepast. Ook koppelen wij in het kader van interprofessioneel leren de verloskundestudenten aan de co-assistenten, zodat ze van elkaar leren en over elkaars vak. In Zwolle hebben we een andere opzet: daar zijn het juist een aantal samenwerkende eerstelijnspraktijken, de coöperatie Het Verloskundigen Plein, die gezamenlijk de leeromgeving biedt. De student is dan niet aan één praktijk gekoppeld, maar heeft de mogelijkheid om meerdere praktijken te zien en dus ook verschillen in werkwijze, omvang, drukte. Daarnaast zijn ze bij overleg aanwezig en kunnen ze een bijdrage aan onderzoeken leveren die deze praktijken samen uitvoeren.” Zo is AVAG dus op drie verschillende manieren VOOV’s aan het inrichten. Koster: “Nuttige pilots waarvan we hopen te leren waar de kinderziektes zitten, waar de drempels liggen. Voor de studenten is het een bijzondere en uitdagende leeromgeving waarin ze meer zien, meer ervaren en meer handelingen kunnen verrichten. Voor de VOOV’s betekent het meer autonomie: zij hebben meer stem in de organisatie, begeleiding en planning van de stage.”

Wat vindt de cliënt eigenlijk van de doorlopende stage?

Vorig jaar september ging het vernieuwde curriculum van start. Een van de veranderingen binnen de stages: de invoering van de doorlopende stage. Een stage waarbij het cliëntperspectief centraal staat, waarbij de student geen verloskundige handelingen mag verrichten en alleen mag meelopen. Een buddy voor de zwangere. Maar zit een zwangere daarop te wachten? Miranda Zijlstra was zo'n zwangere; ze vertelt hoe het was om haar zwangerschap te laten volgen door student Nienke Boersma (Groningen).

TEKST **STEFANIE HENDRIKS**

Nienke en Miranda

Miranda: "Een oproep op Facebook. Daar begon het mee. 'Student zoekt voor haar stage een zwangere om te volgen.' Waarom niet?, dacht ik. Vanuit mijn eigen studie verpleegkunde weet ik hoe lastig het is om stages te regelen. Nienke woont in dezelfde woonplaats als ik, ik was net zwanger in september, dus ik voldeed aan de eisen. Tijdens een kop koffie, om te kijken of er een klik was, was ik overgehaald. Sindsdien had ik geregeld contact met Nienke. Als ik een afspraak had bij de verloskundige ging ze mee, in totaal zo'n vijf keer.
Ze appte mij tussendoor, informeerde naar hoe het met me ging en gaf me soms advies. Ik besprak mijn vragen en twijfels met haar en ze was mijn geheugensteuntje als ik iets vergat tijdens het spreekuur. Wat zij leerde in haar studie, kon ze overbrengen aan mij. Daardoor was ik meer op de hoogte van de zwangerschap en de groei en dat stelde me gerust. En ik vond het fijn dat ik haar hielp in het eerste stuk van haar studie door mijn ervaringen met haar te delen. Toen ik 21 april beviel van zoon Steijn was zij erbij. De bevalling meemaken is in deze stage niet verplicht, maar omdat ik het goed kon vinden met Nienke heb ik besloten om haar erbij te laten zijn. Niet als student, maar meer als vriendin. Ze bleek een enorme steun.

Als ik nog een keer zwanger mag worden, zou ik zeker weer een student laten meelopen tijdens haar doorlopende stage. Mits er een klik is, dat is wel een voorwaarde. Er zaten voor mij alleen maar voordelen aan. Met Nienke is het uitgegroeid tot een vriendschap. We zien en spreken elkaar nog steeds geregeld. Deze ervaring had ik niet willen missen."

Nienke Boersma,
student Groningen

"Het was leuk en leerzaam om Miranda te volgen. Voor mij als student was het soms lastig om een professionele houding te vinden. Ik was niet de verloskundige professional en mocht geen handelingen verrichten. In het begin voelde ik me daardoor een beetje ongemakkelijk, een soort vijfde wiel aan de wagen. Maar ik merkte dat ik haar wel tot steun kon zijn en dat ze met mij kon overleggen. Het cliëntperspectief heeft mij veel opgebracht; je ziet de verhouding tussen cliënt en verloskundige van de zijlijn. Hoe komt iets over, wat kun je daarin verbeteren. Ik ga dat zeker gebruiken in mijn eigen loopbaan."

Honourstraject wetenschap en leiderschap

Studenten aan AVAG die meer aankunnen, verdieping en verbreding zoeken, kunnen een honourstraject volgen, buiten hun reguliere onderwijs om. Het honourstraject biedt een selecte groep studenten een bredere basis, waarbij zij de mogelijkheid krijgen om zich verder te ontwikkelen in wetenschap en leiderschap naast hun opleiding tot verloskundige.
Het honourstraject bestaat uit twee delen: in het eerste traject worden er extra modules gevolgd gedurende het tweede en derde studiejaar. In het tweede traject kunnen studenten hun minor combineren met het volgen van de pre-master Health Sciences, waardoor zij na hun bachelor opleiding direct kunnen instromen in de master Health Sciences; een master die met ingang van september 2016 een speciale route Verloskunde kent (zie pagina 11 voor meer informatie).
Meer informatie hierover staat op de site: **www.verloskunde-academie.nl/honoursprogramma**

'We're gonna make baby's!'

"Je kunt er niet langs, zie je dat nou echt niet?!" hoor ik mezelf ineens hardop schreeuwen tegen de automobilist die op mijn bumper hangt in die veel te krappe straat.
Het is de week voor de herfstvakantie en niet alleen mijn lontje is een stukje korter dan normaal, ook bij mijn kinderen, bij sommige collega's en een fiks aantal studenten bespeur ik zo nu en dan een wat overtrokken reactie.
Na negen weken buffelen is het de hoogste tijd voor een weekje niks doen.
Mijn lontje wordt deze week ook een beetje beïnvloed door hormonen, dat moet ik toegeven. Ik heb me weer een paar weken flink verdiept in die hormonen. Om er les over te geven, om feedback te geven op een boek over hormoonbalans bij vrouwen en ook altijd uit persoonlijke interesse.
Conclusie is dat ik me, qua leeftijd, ergens in de perimenopauze bevind en na alle verhalen van oudere collega's - tijdens de lunch - over wat me nog te wachten staat als dat peri verandert in post, geniet ik nog maar even van mijn PMS.
Tijdens de colleges over fertiliteit aan de eerstejaars wijs ik de studenten altijd op het eigen onderzoek van de cyclus, bijvoorbeeld dat je je eigen cervixslijm kunt bekijken en zo iets te weten komt over je vruchtbaarheid. Dit wekt soms reacties op als: "Ieks!".
Dan realiseer ik me weer hoe veel zaken gewoon worden als je verloskundige bent (denk aan ruiken aan maandverbanden (die niet van jezelf zijn) met vruchtwater respectievelijk afscheiding dan wel urine. Midden in de nacht op de nuchtere maag).
Maar het gaat er ook over dat veel meisjes al heel jong starten met de pil in verband met de lastigheden die horen bij de eerste jaren na de menarche, zoals veel bloedverlies. En dat ze zo eigenlijk niet bekend zijn met hun cyclus (en hun cervixslijm).
Dit jaar kwam de vraag uit de zaal of ik dan tegen de pil was bij jonge meisjes. Altijd lastig om in een college je eigen mening te geven. Ik probeerde dit genuanceerd te doen en uit te leggen dat het in sommige gevallen noodzakelijk kan zijn, maar dat het ook onnatuurlijk is en je niet weet wat je eigen lichaam doet en hoe je cyclus dus is.
Er werd hard gelachen in de zaal toen iemand opmerkte: "Je merkt het wel over negen maanden als we je advies hebben opgevolgd".
Ze leken Woody Allen's uitspraak in zijn briljante rol als spermacel* ineens heel letterlijk te nemen:
'*We're gonna make baby's!*'.

*Uit de film *Everything you always wanted to know about sex but were afraid to ask.*

Jasperina Brinkmann, docent Verloskunde

Afscheidssymposium Eileen Hutton

We hebben op dinsdag 10 november afscheid genomen van onze hoogleraar Eileen Hutton. Vijf jaar heeft zij zich als hoogleraar ingezet om het verloskundig onderzoek op de kaart zetten. Onder haar zijn inmiddels zes onderzoekers gepromoveerd. Tijdens haar afscheidssymposium hebben de gepromoveerde onderzoekers hun onderzoeksresultaten gepresenteerd en de koppeling naar de praktijk gemaakt.
Kijk op de website voor de afscheidsrede van Hutton en de lijst met alle publicaties. Ook kunt u hier alle foto's bekijken:
www.verloskunde-academie.nl/symposium-2015

FOTO'S **RUUD POS**

Bestuur '15 – '16: Iris, Kristel, Carlijn, Eline en Dora

Studievereniging Ilythia opgericht

Op 21 januari 2015 is de studievereniging Ilythia opgericht voor alle studenten van AVAG. De doelstellingen van de studievereniging zijn het creëren van een platform voor de studenten, het verbeteren van saamhorigheid tussen de studenten, het verbreden en verdiepen van onderwijs en het slaan van een brug tussen studie en praktijk.
Afgelopen jaar is er door het eerste bestuur en de commissies een basis gelegd voor een bruisende en veelzijdige studievereniging. Dit jaar ligt er voor het tweede bestuur en de commissies de uitdaging om de studievereniging verder uit te breiden.
SV Ilythia is een orgaan geworden om naast je studie Verloskunde meer te doen dan studeren alleen. Als bestuurs-, commissie- of regulier lid heeft iedereen de kans om ideeën en plannen te verwezenlijken, wat naast erg leuk ook nog ontzettend leerzaam is!
Nog vele jaren zal SV Ilythia voortbouwen op deze basis en zich verder ontwikkelen naar wensen van de leden en de verenigingsdoelstellingen. Wij staan open voor nieuwe samenwerkingsverbanden en innovatieve ideeën. Wij hopen op een succesvol tweede jaar voor de vereniging. Voor meer informatie kunt u kijken op **www.svilythia.nl** of mailen naar **bestuur@svilythia.nl**.

SV Ilythia
– Est. 2015 –

Nieuw telefoonnummer locatie Groningen

Per 1 januari is de locatie Groningen te bereiken via het nieuwe telefoonnummer:
050 – 207 1900.

Nieuwe locatie

In september vorig jaar begon de zoektocht naar een nieuwe locatie voor de academie in Amsterdam. Aanleiding was de overname van het gebouw door het Antoni van Leeuwenhoek ziekenhuis. De zoektocht heeft geleid tot een prachtige nieuwe locatie in een eigen pand aan de Vlaardingenlaan 1 in Amsterdam waar de academie sinds mei van dit jaar gevestigd is. De locatie Groningen zit nog steeds in hetzelfde mooie pand, maar is wel uitgebreid om tegemoet te komen aan de behoefte tot meer studiefaciliteiten.

TEKST **STEFANIE HENDRIKS**

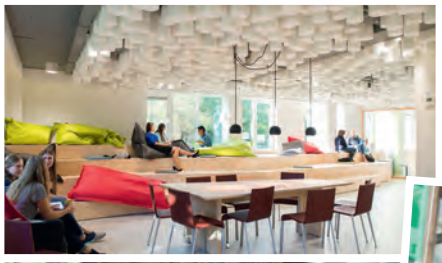

Transparant, open en licht

De transitie naar een nieuw pand bood kansen om te kijken naar verbeteringen in het werkklimaat, de opleidingsfaciliteiten, de sfeer. Een belangrijk kernwoord dat naar boven kwam tijdens besprekingen van de verhuiscommissie: transparantie. Transparant en open zijn, laagdrempelig, dat moest de uitstraling worden van de nieuwe locatie. Zo zijn alle lokalen van glas en de werkplekken zijn open; iedereen werkt in grote open ruimtes. Collega's lopen sneller even naar elkaar toe.
En mocht je behoefte hebben aan rust of heb je een belangrijk gesprek: er zijn genoeg stilte- en overlegruimtes. Alle studiefaciliteiten zijn aanwezig: zo zit de bibliotheek in het pand en zijn er rustige studieruimtes voor de studenten. Het is een fijne werk- en onderwijsomgeving geworden.

Uitbreiding Groningen

In Groningen is de locatie uitgebreid met extra werk- en studieruimte in het naastgelegen pand. Een mooie, frisse ruimte waar volop gebruik van wordt gemaakt!

Vanaf 2016 meer mastermogelijkheden voor verloskundigen

Steeds vaker stromen studenten na het afronden van de hbo Verloskunde door naar een master. Ze volgen dan bijvoorbeeld een master Evidence Based Practice of Health Sciences. Vanaf volgend jaar biedt de wo-master Health Sciences van de VU een route Advanced Midwifery. Deze route is de eerste stap naar een zelfstandige wo-master Advanced Midwifery. En dat is nodig, als we willen dat alle verloskundigen masteropgeleid worden.

TEKST **STEFANIE HENDRIKS**

Ontwikkeling master

De ontwikkeling van de Engelstalige route Advanced Midwifery is in volle gang. Gea Vermeulen, directeur van AVAG, vertelt: "Door de samenwerking met de VU kunnen we een bekostigde master bieden, die verloskundigen academisch opleidt. Het aantrekkelijke van deze route is dat ze naast de onderzoeksvaardigheden ook een verdieping biedt op het gebied van *public health*, management en organisatie in de gezondheidszorg, én *evidence based midwifery.* Naast algemene modules op het gebied van *health sciences* bevat de route twee specifieke modules in *advanced midwifery*, gekoppeld aan de thema's 'oorzaken van perinatale sterfte' en 'kwetsbare zwangeren' in Nederland. De masterthesis moet gaan over een verloskundig onderwerp. Met de route Advanced Midwifery wordt een substantieel deel van de competenties van het beroepsprofiel klinische verloskundige behaald."
Om de route Advanced Midwifery van de master Health Sciences te kunnen volgen, moeten studenten een bachelor-diploma Verloskunde hebben en de pre-master Health Sciences volgen. AVAG-studenten kunnen dit doen in de minorruimte van de bachelor, waardoor ze na de bachelor Verloskunde nog één jaar studeren voor hun master.

Stimuleringsfonds voor stagebegeleiders

Gea: "De route Advanced Midwifery bieden we ook aan al afgestudeerde verloskundigen aan. Omdat zij hun pre-master vaak nog moeten behalen, doen ze er twee jaar over. AVAG is bezig een stimuleringsfonds op te richten, zodat het voor verloskundigen aantrekkelijker wordt deze of een andere voor de verloskunde relevante wo-master te volgen."
Het stimuleringsfonds heeft als doel om ook stagebegeleiders op wo-masterniveau op te leiden. Het fonds verstrekt een bijdrage aan de kosten van een wo-masteropleiding die relevant is voor de verloskunde. In ruil voor deze vergoeding vraagt AVAG aan verloskundigen om zich voor een bepaalde tijd als stagebegeleider - of docent - aan AVAG te verbinden.

De projectgroep bestaat uit Clo Lambert, Annemiek van der Kraan, Janneke Gitsels, Joanne Kloosterboer en van de VU Hella Brandt.

Academisch beroepsprofiel

De KNOV heeft zich in haar visie uitgesproken over de academisering van de beroepsgroep en opleidingen. De directeuren/managers van de drie opleidingen Verloskunde in Nederland werken hier gezamenlijk aan.
Een scenario is om over tien jaar de omslag naar een volledig academische opleiding te maken, uitgaande van één beroeps- en opleidingsprofiel voor wijk en kliniek, waarbij de BIG-registratie wordt verleend na de wo-master Verloskunde. De komende tien jaar vindt een transitieproces plaats, waarbij de huidige en toekomstige bachelor-uitstroom wordt gestimuleerd en gefaciliteerd om een wo-master te gaan volgen. De zittende beroepsgroep, zowel in de wijk als in de kliniek, wordt gefaciliteerd in het volgen van nascholing op hbo-master- of wo-masterniveau.

De WONDER-studie: waarom sommige vrouwen anders willen bevallen

"Op zoek naar beweegredenen van vrouwen met een bijzondere zorgvraag"

TEKST **NIC VAN SON** FOTO **RUUD POS**

Verloskundigen krijgen af en toe te maken met vrouwen die zich niet willen conformeren aan de manier waarop zwangerschap en bevalling in Nederland begeleid worden. In extreme gevallen willen ze geheel zonder verloskundige begeleiding bevallen. "Maar vaker gaat het om wensen die net niet passen binnen de Verloskundige Indicatie Lijst", vertelt Lianne Holten, verloskundige-onderzoeker van AVAG en betrokken bij de WONDER-studie (*Why Women Want Other or No DElivery caRe*) die AVAG met het AMC en het Radboudumc uitvoert. De studie is opgezet om meer inzicht te krijgen in de beweegredenen van deze vrouwen én om een goede schatting van hun aantal te kunnen maken.

Andere wens

"Het gaat om serieuze verloskundige dilemma's", licht Holten toe. "Niet alle zwangere vrouwen willen zich zomaar conformeren aan de heersende praktijk in de geboortezorg. Ze vinden het verloskundig systeem te star. Een voorbeeld is de richtlijn die verloskundigen hanteren bij obesitas: boven een bepaalde BMI-grens mag de verloskundige geen thuisbevalling begeleiden. Toch kiezen sommige vrouwen wel voor die thuisbevalling, omdat ze thuis al eerder een gezond kind ter wereld hebben gebracht. Of er is sprake van een stuitligging, maar de vrouw wil in bad bevallen. Het dilemma voor de verloskundige is dan: begeleid ik de vrouw, ook al heeft zij een wens die tegen mijn professionele beroepsstandaard ingaat?"

Wantrouwen

Holten en haar collega's hopen meer inzicht te krijgen in de beweegredenen die vrouwen hebben om niet mee te willen gaan in het bestaande systeem. Aan de hand van interviews is al duidelijk geworden dat zij zich verzetten tegen het biomedische model: ze geloven niet in *evidence based* handelen, begeleiding op basis van protocollen en risicobeheersing. "Sterker nog, ze zien veel interventies als risicovol", betoogt Holten. "En ze hebben enig wantrouwen in de verloskundige die door haar risico-denken voor hen juist angst de verloskamer binnen brengt."

Juiste balans

De groep vrouwen die zo bewust bezig is met het volgen van hun wensen 'tegen het systeem in' lijkt groeiende, maar zekerheid daarover bestaat niet. "We proberen daarom via een kwantitatief onderzoek onder alle geregistreerde verloskundigen en gynaecologen de omvang in te schatten", zegt Holten. "Met de uitkomsten van dit onderzoek proberen we als beroepsgroep onze praktijk beter te kunnen afstemmen op deze ontwikkeling en een juiste balans te vinden tussen de wensen van vrouwen en onze beroepscode."

Nieuwsgierig naar de studie en de resultaten? Neem dan contact op met Lianne Holten: **lianne.holten@inholland.nl**

Van Facebook-post naar geboortekaartje

Zal ik het wel of niet op Facebook zetten? Deze vraag stel ik mijzelf in september 2014. Voor de doorlopende stage zoek ik een zwangere vrouw die ik mag volgen, maar ja: Facebook is zo onpersoonlijk. Toch trek ik mijn stoute schoenen aan en plaats op hoop van zegen een oproepje.
Als ik de volgende dag onder een college stiekem op Facebook zit, heb ik een heel leuk berichtje; er is iemand die mee wil werken aan dit project. Ik word spontaan uitgenodigd om de volgende dag mee te gaan naar de termijnecho.
Precies 24 uur later zit ik dan ook voor het eerst in een verloskundigenpraktijk op een stoel naast 'mijn zwangere', en ben ik bij de eerste echo van haar foetus.

In de maanden die volgden, mocht ik op een bijzondere manier getuige zijn van een heel mooi groeiproces.
De buik van een zwangere is niet het enige wat groeit in negen maanden zwangerschap, de weg naar de bevalling is zoveel meer dan alleen dat!
Ik heb heel mooi mogen zien dat mijn zwangere, haar partner en hun kinderen toegroeiden naar de komst van een nieuw broertje, maar ook dat de kennis over allerlei dingen rondom de zwangerschap en bevalling toenam.
Het allermooiste moment tijdens deze negen maanden vond ik dat ik bij de geboorte van het jongetje mocht zijn. En nu hoor ik je denken: ja logisch, je studeert verloskunde, dus dan vind je dat leuk. Toch was deze bevalling extra bijzonder, omdat ik al vanaf de allereerste echo heb mogen meemaken hoe de weg naar de komst van deze baby is verlopen.
En op het moment dat ik het geboortekaartje uit de brievenbus pak, ben ik nog nooit zo blij geweest met Facebook.

Heidi Vogelzang, tweedejaarsstudent in Groningen

advertentie

MBV... ook uw financieel specialist?

Sinds jaar en dag zijn wij gespecialiseerd in ***medische beroepen***. Zo begrijpen wij het denken en handelen van ***verloskundigen*** als geen ander. Wij voorzien u van deskundig advies en nemen u op financieel en fiscaal gebied veel werk uit handen. U zorgt voor uw klanten, wij ontzorgen u.

administraties
jaarverslagen
belastingen
praktijkadvisering
opleidingen

MBV management begeleiding vrije beroepen

Postbus 169
3860 AD Nijkerk
Ds. Kuypersstraat 14T
3863 CA Nijkerk
www.mbv-nijkerk.nl

t 033 456 51 47

Lid van de Nederlandse Orde van Administratie- en Belastingdeskundigen.

NOAB

Even voorstellen

TEKST **STEFANIE HENDRIKS**

NAAM: Jeroen Visser (47)
FUNCTIE AVAG: docent in Groningen
"Van huis uit ben ik medisch bioloog. In 2000 ben ik in Leiden gepromoveerd in de immunologie. Toen ik voor de liefde naar Groningen verhuisde, heb ik bij het UMCG jarenlang onderzoek gedaan naar diabetes type 1. Langzaamaan ben ik het onderwijs ingerold en inmiddels ben ik fulltime docent. Bij de Verloskunde Academie geef ik vooral de fysiologische vakken, samen met Michelle Meijer. Ik ben ook nog steeds verbonden aan het UMCG waar ik Life Science-vakken doceer aan internationale studenten die een schakeljaar doen voor geneeskunde. Vooral de interactie met studenten spreekt me aan. Het is leuk om te zien wanneer het kwartje valt."

NAAM: Mariëlle van Roekel (42)
FUNCTIE AVAG: docent Verloskunde in Amsterdam
"Voor ik de opleiding Verloskunde deed, heb ik Sociale Psychologie gestudeerd aan de VU. Iets wat achteraf goed van pas kwam tijdens mijn werk als verloskundige. Ik heb in de eerste lijn gewerkt in een praktijk in Amsterdam Zuid. Toch trok het docentschap; het prikkelen en inspireren van studenten en getuige zijn van hun groei naar een volwaardig verloskundige. Om daar een bijdrage aan te leveren geeft veel voldoening. Momenteel geef ik vooral vaardigheidslessen, begeleid ik een werkgroep en ben ik studieloopbaancoach. Die combinatie is erg leuk."

NAAM: Wietske Duinsbergen (25)
FUNCTIE AVAG: docent CoVa in Amsterdam
"Vanaf mei geef ik communicatieve vaardigheden op de Academie in Amsterdam. Hiervoor werkte ik op de VU waar ik deze lessen heb gegeven voor geneeskunde-studenten. Ik heb sociale psychologie gestudeerd met een master Training & Development. Vanuit die master ben ik het docentschap in gerold en dat bevalt me tot nu toe goed. Het loont om studenten tools en feedback te geven en snelle verbetering te zien. Voor groepen staan is leuk, maar ik heb als studieloopbaancoach ook op persoonlijk vlak contact met studenten. Dat is een mooi pluspunt!"

NAAM: Michelle Meijer (23)
FUNCTIE AVAG: docent in Groningen
"Tijdens mijn master Bewegingswetenschappen wilde ik graag meer richting de praktijk. Ik kon als onderdeel van de master een docentenopleiding doen bij EXPOSZ in Amsterdam (verkorte HGZO-master). Afgelopen studiejaar heb ik deze opleiding gedaan en heb ik mijn stage gelopen op de VAG. Het docentschap beviel goed; gelukkig mocht ik blijven! Ik geef vooral veel fysiologie-lessen in jaar 1 en 2. Ook zit ik in semesterteam 1.1 en ben ik studieloopbaancoach voor eerstejaars. En straks komt daar ook het begeleiden van VGZ-projecten en het onderzoekssemester bij. Inspirerend om kennis vanuit mijn vakgebied over te dragen aan studenten!"

NAAM: Sabine Logtenberg (45)
FUNCTIE AVAG: docent Verloskunde in Amsterdam
"Ik heb tien jaar in de eerste lijn gewerkt in praktijk Astrid Limburg in Amsterdam. Daarna ben ik dertien jaar klinisch verloskundige geweest in het OLVG (ik heb de opleiding Physician Assistent gevolgd). Toen werd het tijd voor iets anders. Ik wilde graag op een andere manier met mijn vak bezig zijn en het docentschap sprak mij aan. Inmiddels geef ik vaardigheidsonderwijs, werkcolleges en begeleid werkgroepen. De academie heeft als speerpunt om het contact tussen de opleiding en de stagebieders te verbeteren. Ik ga het stagebureau hierbij ondersteunen door regelmatig praktijken te bezoeken. Ik sta aan het begin van het docentschap, en vind het ontzettend leuk om mezelf te blijven ontwikkelen en uitdagen."

Point of view

Twee docenten over hun kijk op opleiden in de praktijk.

TEKST **STEFANIE HENDRIKS**

Naam: Anneke van der Heijden (64)
Al 25 jaar docent aan de Verloskunde Academie in Amsterdam.

"In 1980 begon ik als praktijkbegeleider in het Slotervaartziekenhuis. We deden prenatale, natale en postnatale zorg en de anticonceptiepoli. Wat betreft spreekuren en begeleiding bij de baring waren de stages niet veel anders dan nu; wel hadden studenten ook een assisterende taak, zoals schoonmaken. En studenten draaiden weekdiensten waarbij ze 24/7 in huis waren voor verloskamerdienst. Er was sprake van een soort meester-gezelrelatie, waarbij de student de kunst 'afkeek' van haar begeleider. Er bestonden geen leerdoelen, KPB's of beoordelen van professioneel gedrag. Die tijd ligt inmiddels ver achter ons. Gelukkig. De student is nu meer verantwoordelijk voor haar eigen leerproces en meer geëmancipeerd. De opleiding is geprofessionaliseerd, onderwijskundig onderbouwd, uitgebreid naar vier jaar en qua niveau verhoogd. En de opleiding ging van *expert-based* (de expert heeft alle kennis), naar *evidence-based*.
Ik heb die ontwikkelingen van dichtbij meegemaakt.
In 1992 kwam ik bij de Kweekschool in dienst en werd ik verantwoordelijk voor de ontwikkeling van het theoretische onderwijs. Marianne Prins ontwikkelde de praktijkopleiding en naast ons en wat vaste medewerkers en docenten (zoals Annemiek van der Kraan en Elly Verbraak) was dat de Kweekschool. We hebben grote ontwikkelingen doorgemaakt in zowel de verloskunde als het verloskundig onderwijs en deze ontwikkelingen gaan door. Nu staat de integrale zorg centraal. Ik ben niet echt optimistisch over deze ontwikkelingen en vrees verdere medicalisering van de verloskunde. Of er over tien jaar nog sprake is van een eerste en tweede lijn en of onze dochters nog de mogelijkheid hebben om zelf te kiezen voor de thuisbevalling betwijfel ik. Het zou mij niet verbazen als de eerste lijn langzaamaan verdwijnt en samensmelt met de tweede lijn waarbij de verloskundige haar autonome positie kwijtraakt. Ik hoop van harte dat ik mij vergis!"

Naam: Dorien de Ruyter (32)
Begon een jaar geleden als docent in Amsterdam en is nu vooral stagecoördinator.

"De verloskundige zorg integreert. Het is de bedoeling dat het gefragmenteerde karakter eraf gaat. Dit vereist beroepsoverstijgend denken en als opleiding moeten en willen we graag meebewegen met die verschuiving.
Voor het opleiden in de praktijk betekent het dat we stages in een andere setting willen aanbieden. Dat krijgt op dit moment vorm met de VOOV in Utrecht (zie hoofdartikel). Het krachtige van dit VOOV is dat de verloskundige praktijken, het UMCU en de opleiding dit samen hebben ingericht. De setting is passend gemaakt op de situatie.
Het idee van stage lopen binnen dit VOOV is dat de student bij de cliënt blijft, waar zij de zorg ook nodig heeft. Op deze manier kan de cliënt centraler worden gezet én continuïteit van zorg worden geboden. Het zou heel mooi zijn wanneer in de toekomst de cliënt ook bij de zorgverlener niks meer merkt van de scheiding tussen de eerste en tweede lijn.
We zijn dus bezig met het ontwikkelen van stages die passen in de ontwikkelingen in de geboortezorg.
Als opleiding moeten we inspelen op die ontwikkelingen; we kunnen niet achterblijven. De student moet tijdens haar opleiding al leren hoe het werkveld functioneert waar zij straks in komt te werken.

Op dit moment is het de integrale zorg waar de ontwikkelingen in plaats vindt, maar over tien jaar kan dit weer anders zijn en moet er wellicht weer een andere weg ingeslagen worden."

'Ik hoop niet dat de eerste lijn verdwijnt.'

Verloskundige, waarnemer, ondernemer.
Wij helpen je op weg en houden je op koers

De dagelijkse praktijk is complex. Daarom:

- regelen wij je aanvraag Verklaring Arbeidsrelatie
- zorgen wij dat aansprakelijkheid en tuchtrecht goed afgedekt zijn.
- kijken we samen welke verzekeringen je nodig hebt
- begeleiden wij je associatie of het opzetten van een praktijk
- geven wij juridisch advies en maken wij contracten
- kunnen wij je belastingaangifte en begrotingen verzorgen
- geven wij advies over arbeidsongeschiktheids-verzekeringen
- adviseren wij over praktijk- en personeelsmanagement
- zorgen wij voor hypotheken en praktijkfinancieringen

Neem nu contact met ons op voor een gratis kennis-makingsgesprek. Of kijk op onze website voor meer informatie over onze dienstenverlening.
www.sikkingadvies.nl

VAR

Arbeidsonge-
schikt

Onderneming
starten?

SIKKING ADVIES

Geregeld!

Bezoekadres Wilhelminalaan 1, 3732 GJ De Bilt
030 252 66 55 www.sikkingadvies.nl info@sikkingadvies.nl